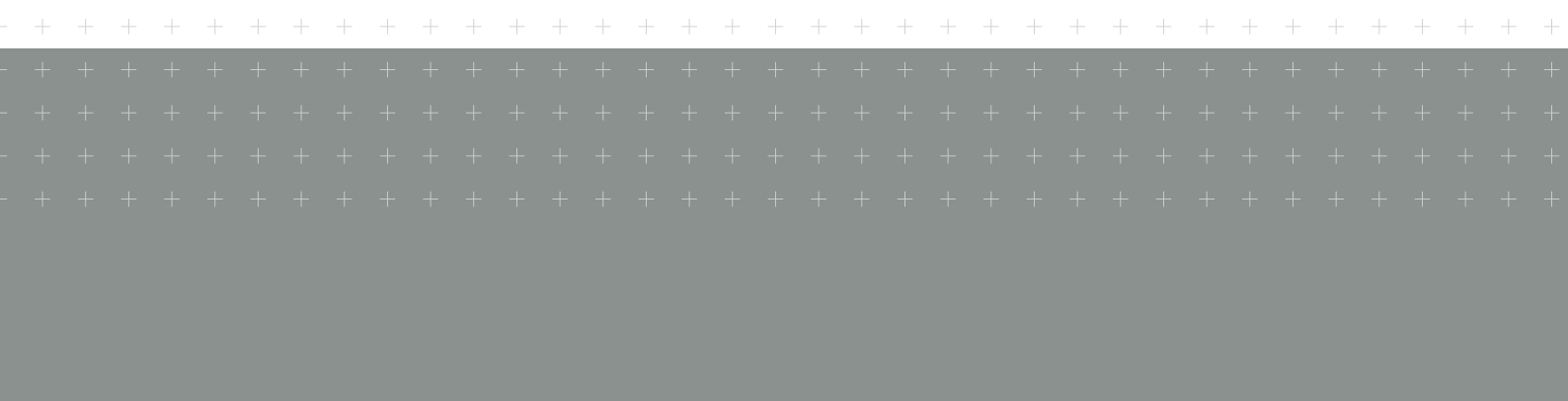

Information inför projektansökan inom nationella program

Bilaga: Statsstöd

Information inför projektansökan inom nationella program

Bilaga: Statsstöd

KOM 0027

© Tillväxtverket
Stockholm, juni 2009
Produktion: Ordförandet AB
KOM 0027

Har du frågor om denna publikation, kontakta:
Helena Möllerman
Telefon, växel 08-681 91 00

Statsstöd

Statligt stöd är i princip oförenligt med den gemensamma marknaden och därmed i huvudsak förbjudet enligt EG-fördraget med vissa undantag.

Vad anses vara statsstöd enligt EU:s regelverk

Reglerna om statligt stöd gäller endast åtgärder som uppfyller alla de kriterier som räknas upp i EG-fördragets artikel 87.1, det vill säga följande;

- a) *stöd i form av statliga/offentliga medel*, direkt eller via offentliga eller privata mellan-händer. Medel från staten, myndigheter, bolag där staten har ett bestämmande inflytande, statliga stiftelser eller medel från landstingen, kommunerna, bolag med kommunalt bestämmande inflytande samt kommunala stiftelser,
- b) *ekonomisk fördel* som ett företag inte skulle ha fått i sin normala verksamhet. Några exempel är;
 - Direkta bidrag
 - Nedsättning av skatt eller avgift
 - Lån eller garanti på förmånliga villkor
 - Offentliga köp till överpris, försäljning till underpris eller subventionerad lokal-hyra
 - Kapitaltillskott på andra än marknadsvillkor
 - Subventionerade tjänster, t. ex rådgivning, utbildning
- c) *selektivitet* är det som skiljer statligt stöd från så kallade ”allmänna” åtgärder. Ett stöd anses vara ”selektivt” om de myndigheter som administrerar stödet har en viss skönsmässig befogenhet eller gäller endast en del av en medlemsstats territorium (exempelvis regionala stöd) eller branschspecifika stöd.
- d) *påverkan på konkurrensen och handeln mellan medlemsstaterna*. Det är tillräckligt om det kan visas att stödmottagaren bedriver en ekonomisk verksamhet på en marknad där det förekommer handel mellan medlemsstaterna. Stödmottagaren måste vara ett ”företag” det vill säga en enhet, som – oberoende av juridisk form - bedriver ekonomisk verksamhet med eller utan vinstsyfte. (Även en ideell organisation kan bedriva ekonomisk verksamhet).

Sammanfattningsvis så föreligger statligt stöd när offentliga medel selektivt gynnar aktörer som bedriver ekonomisk verksamhet som är föremål för handel mellan medlemsstaterna.

Stöd av mindre betydelse/försumbart stöd/de minimis

Kommissionen anser att små stödbelopp inte har en potentiell påverkan på konkurrensen och handeln mellan medlemsstaterna. Den anser därför att sådant stöd faller utanför tillämpningsområdet för artikel 87.1 i fördraget. Stöd av mindre betydelse regleras i kommissionens förordning (EG) nr 1998/2006. Förordningen innehåller bland annat ett

stödtak som beräknas per löpande treårsperiod (skatteår) på *summan av alla offentliga stöd som betraktas som stöd av mindre betydelse*.

Undantag från förbudet mot statligt stöd

Enligt artikel 87.1 i fördraget är stödåtgärder som uppfyller alla de ovan nämnda kriterierna (punkterna a-d) i princip oförenliga med den gemensamma marknaden. Detta innebär dock inte ett totalförbud utan i fördraget anges ett antal fall där statligt stöd anses som godtagbart (de så kallade ”undantagen”). Bestämmelserna (artikel 88.3) ger kommissionen rätt att granska planerade statliga stödåtgärder vilket innebär att medlemsstaterna i förväg måste anmäla alla planer på att bevilja statligt stöd innan de får genomföra dem. Bestämmelserna ger också kommissionen en befogenhet att besluta huruvida de föreslagna stödåtgärderna kan få undantag eller inte. Detta innebär att medlemsstaterna inte får bevilja något statligt stöd om det inte har anmälts *och* godkänts av kommissionen. Allt stöd som beviljas utan kommissionens godkännande betraktas automatiskt som ”*olagligt stöd*”. Enligt gällande förfaranderegler är kommissionen skyldig att från stödmottagarna återkräva allt olagligt stöd som befunnits vara oförenligt med den gemensamma marknaden.

Vid utövandet av sina befogenheter har kommissionen utvecklat en tillämpningspraxis beroende på företagets storlek, var det är beläget, vilken bransch som berörs, stödets syfte osv. För att säkerställa öppenhet, förutsebarhet och rättsäkerhet har kommissionen offentliggjort de kriterier den använder vid bedömningen av huruvida stödåtgärder som anmälts är förenliga med fördragets undantagsbestämmelser. Dessa offentliggöranden har formen av förordningar, meddelanden, tillkännagivanden, rambestämmelser, riktlinjer och skrivelser till medlemsstaterna.

Undantag från kravet från förhandsanmälan och godkännande

För att förenkla förfarandena för statligt stöd har kommissionen getts möjlighet att anta så kallade ”*gruppundantagsförordningar*” om statligt stöd. Med hjälp av sådana förordningar kan kommissionen förklara att vissa kategorier av statligt stöd är förenliga med fördraget, om de uppfyller vissa villkor, och därmed undanta dem från kravet på förhandsanmälan och godkännande. Kommissionen har den 6 augusti 2008 antagit en ny allmän gruppundantagsförordning (KOMMISSIONENS FÖRORDNING (EG) nr 800/2008) av den 6 augusti 2008 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den gemensamma marknaden enligt artiklarna 87 och 88 i fördraget (allmän gruppundantagsförordning). Den allmänna gruppundantagsförordningen har följande tillämpningsområden;

- Regionalstöd
- Investeringsstöd och sysselsättningsstöd till små och medelstora företag
- Stöd till kvinnligt företagande
- Stöd till miljöskydd
- Stöd till konsulttjänster till förmån för små och medelstora företag och stöd till små och medelstora företags deltagande i mässor

- Stöd i form av riskkapital
- Stöd till forskning, utveckling och innovation
- Stöd till utbildning
- Sysselsättningsstöd

Villkoren för tillämpningen av den allmänna gruppundantagsförordningen är att den nationella stödordningen (t. ex i form av en nationell förordning eller annat regeringsbeslut) ska vara förenlig med gruppundantagsförordningen och hänvisa till förordningens beteckning och publicering i EUT. Individuellt stöd (beslut) enligt den nationella stödordningen ska hänvisa till gruppundantagsförordningens relevanta bestämmelser, dess beteckning och publicering i EUT.

Notera dock att överstiger det individuella stödet vissa beloppsnivåer måste förhandsanmälan göras. Därutöver finns andra begränsningar i förordningen bl. a vad gäller stöd riktade till vissa sektorer, företag i svårigheter etc.